

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA MREŽNIH PRAVILA TRANSPORTNOG SUSTAVA

- KONZULTACIJSKI DOKUMENT-

uz javnu raspravu od 25. travnja do 10. svibnja 2022. godine

1) UVOD

Na temelju članka 90. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18 i 23/20; dalje: ZTP) te odluka o suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije, Plinacro d.o.o., kao operator transportnog sustava (dalje: Plinacro), donio je Mrežna pravila transportnog sustava („Narodne novine“, broj 50/18, 31/19, 89/19, 36/20, 106/21; dalje: Mrežna pravila).

Poglavljem XI. Mrežnih pravila uređuje se postupak ugovaranja, odnosno rezervacije transportnih kapaciteta na ulazima u transportni sustav i izlazima iz transportnog sustava u Republici Hrvatskoj (dalje: ulazi i izlazi u RH).

Sukladno navedenim odredbama, opskrbljivači i trgovci plinom prvo podnose zahtjev za rezervaciju kapaciteta, temeljem kojeg operator transportnog sustava (dalje: OTS) provodi raspodjelu kapaciteta. Nakon provedene raspodjele, OTS i opskrbljivač, odnosno trgovac plinom sklapaju ugovor o transportu plina, što predstavlja posljednji korak u postupku ugovaranja kapaciteta. Rezultat takvog postupka je poseban ugovor o transportu plina za svaku pojedinu obavijest o raspodjeli (koliko obavijesti o raspodjeli, toliko ugovora o transportu plina).

2) PREDLOŽENE IZMJENE I DOPUNE

Izmjenama i dopunama Mrežnih pravila predlaže se novi, unaprijeđeni model ugovaranja kapaciteta na ulazima i izlazima u RH, a po uzoru na model koji se primjenjuje na interkonekcijama.

Sukladno novom modelu, mijenja se redoslijed poduzimanja pojedinih radnji od strane opskrbljivača i trgovaca plinom, odnosno korisnika transportnog sustava (dalje: KTS) i to na način da sklapanje ugovora o transportu plina, umjesto posljednjeg koraka, postaje prvi korak u postupku ugovaranja kapaciteta na ulazima i izlazima u RH, jednako kao što je to slučaj kod ugovaranja kapaciteta na interkonekcijama.

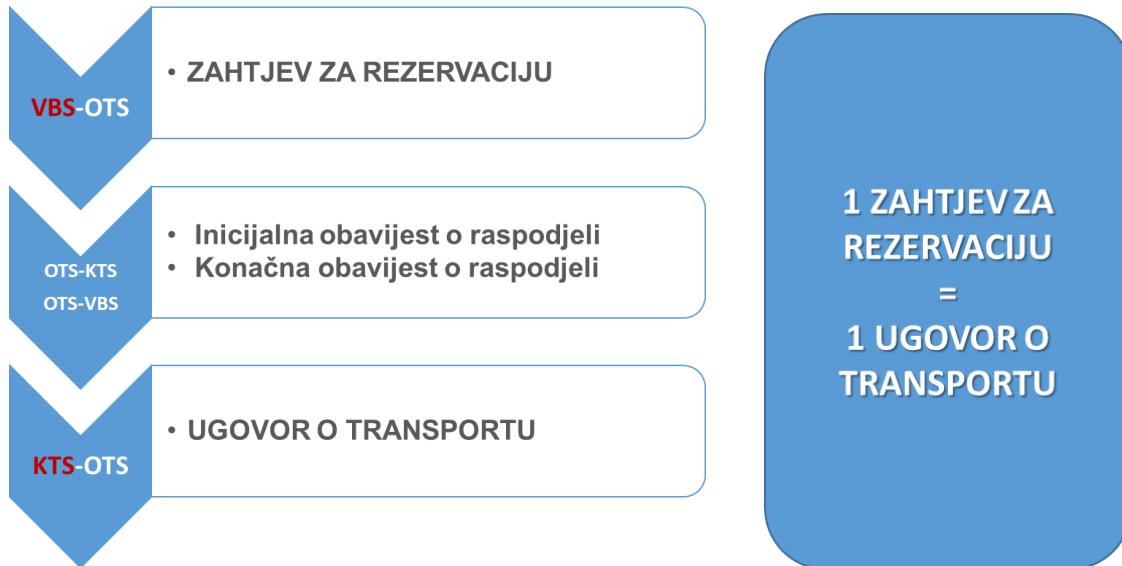
Dakle, da bi opskrbljivač ili trgovac plinom mogao rezervirati kapacitet na ulazima i izlazima u RH, dužan je prije podnošenja zahtjeva za rezervaciju, OTS-u putem SUKAP-a podnijeti zahtjev za sklapanje ugovora o transportu plina. Na temelju zahtjeva, OTS i opskrbljivač ili trgovac plinom sklapaju ugovor o transportu plina koji može trajati najdulje 15 godina.

Na temelju sklopljenog ugovora o transportu plina, za cijelo vrijeme trajanja predmetnog ugovora, voditelj bilančne skupine (dalje: VBS) čiji je član konkretni KTS, može za tog KTS-a podnositi zahtjeve za rezervaciju kapaciteta, odnosno pojedinih kapacitetnih proizvoda na svim ulazima i izlazima u RH.

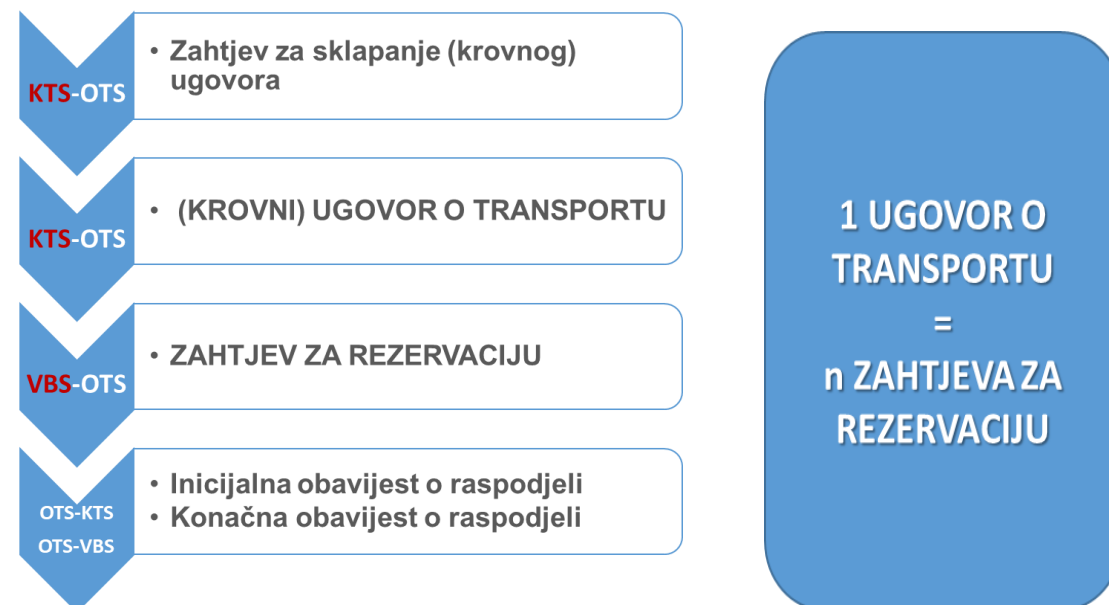
Tako ugovor o transportu plina de facto postaje „krovni“ ugovor koji KTS-u daje pravo da za cijelo vrijeme trajanja ugovora slobodno ugovara pojedine kapacitetne proizvode na svim ulazima i izlazima u RH, bez potrebe da za svaki pojedini zahtjev za rezervaciju, odnosno obavijest o raspodjeli, sklapa poseban ugovor o transportu plina s OTS-om.

Rezultat takvog postupka je jedan (krovni) ugovor o transportu plina, čiji prilog su obavijesti o raspodjeli izdane temelje zahtjeva za rezervaciju podnesenih za cijelo vrijeme trajanja ugovora.

Postojeći model ugovaranja

Novi model ugovaranja

Sva ostala pravila za podnošenje zahtjeva za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta, uključujući rokove postupanja, ostaju ista.

VBS podnosi zahtjeve za rezervaciju kapaciteta za KTS-ove koji su članovi bilančne skupine koju vodi, pri čemu može podnijeti zahtjev za rezervaciju kapaciteta za onog člana bilančne skupine koji ima sklopljen važeći ugovor o transportu plina s OTS-om.

Na temelju zahtjeva za rezervaciju, OTS provodi raspodjelu kapaciteta kao i do sada i dostavlja obavijest o raspodjeli, koja postaje prilog i sastavni dio sklopljenog ugovora o transportu plina.

I pravila o sredstvima osiguranja plaćanja, uključujući rokove za dostavu istih, ostaju nepromijenjena. Jedina novina je da će OTS, nakon što zaprimi odgovarajuće sredstvo osiguranja plaćanja, putem SUKAP-a KTS-u izdati tzv. Potvrdu o sredstvu osiguranja plaćanja, koja također postaje prilog i sastavni dio sklopljenog ugovora o transportu plina.

Prema novim pravilima, KTS može za vrijeme trajanja sklopljenog ugovora o transportu plina podnijeti zahtjev za sklapanje novog ugovora o transportu samo za razdoblje nakon prestanka postojećeg ugovora, odnosno za određeno razdoblje može imati sklopljen samo jedan ugovor o transportu plina.

Međutim, to neće utjecati na valjanost postojećih ugovora o transportu plina koje je KTS sklopio s OTS-om prema postojećim pravilima. Ti ugovori ostaju na snazi do kraja razdoblja na koje su sklopljeni, a prijelaznim i završnim odredbama predviđeno je da KTS može za vrijeme trajanja tih ugovora podnijeti zahtjev za sklapanje novog (krovnog) ugovora o transportu plina prema novim pravilima.

Zaključno, s obzirom da će se zahtjevi za sklapanje ugovora o transportu plina podnositi putem SUKAP-a, ista praksa uvodi se i za zahtjeve za sklapanje ugovora o transportu plina na interkonekciji, koji su se dosada podnosili putem elektroničke pošte.

3) RAZLOZI ZAPREDLOŽENE IZMJENE I DOPUNE

Cilj predloženih izmjena i dopuna je prije svega administrativno rasterećenje KTS-ova i OTS-a. Naime, primjena postojećih pravila u praksi je rezultirala sklapanjem nerazmjerno velikog broja ugovora o transportu plina, budući da se zapravo za gotovo svaki pojedini standardni kapacitetni proizvod (godišnji, tromjesečni, mjesečni, dnevni) sklapa poseban ugovor. Pri tome se ugovori o transportu plina za dnevne proizvode, zbog prirode usluge i procedure potpisivanja, u praksi potpisuju odnosno sklapaju nakon što je usluga koja je predmet ugovora već konzumirana.

Novim modelom značajno se pojednostavljuje procedura ugovaranja kapaciteta, osobito u pogledu administrativnih aktivnosti i na strani KTS-ova i na strani OTS-ova.

Osim toga, model ugovaranja kapaciteta približava se modelu koji se već nekoliko godina uspješno primjenjuje na interkonekcijama i pravila se ujednačavaju, što također olakšava postupanje svih dionika.

Pri tome se ni na koji način ne zadire u postojeća prava KTS-ova, a na praktičnoj razini koriste se informatička rješenja s kojima su KTS-ovi i VBS-ovi već dobro upoznati (SUKAP) te neće imati potrebe za dodatnim prilagodbama i s time povezanim troškovima, dok će OTS osigurati eventualno potrebnu dodatnu edukaciju i detaljnije upute za upoznavanje KTS-ova i VBS-ova s novinama na operativnoj razini.

4) ODREDBE KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Slijedom svega prethodno navedenog predlaže se izmjena i dopuna poglavlja XI. „Ugovaranje kapaciteta na ulazima i izlazima u RH“ te pripadajućeg članka 8. Općih uvjeta korištenja usluge

transporta plina. Osim toga, predlaže se manja dopuna članka 65. radi dodatnog ujednačavanja odredbi o sklapanju ugovora o transportu plina na interkonekciji i ugovora o transportu plina na ulazima i izlazima u RH te manje nomotehničke izmjene u članku 67.

U Zagrebu 25. travnja 2022. godine